

M.Ed. Semester - 4 (CBCS) Examination**May/June-2021 (NEW COURSE)****GROUP-A Education Management and Organization in Primary Education (Elective-1)****Time: 1:30 Hours****Marks: 42****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

વિભાગ ૧

- પ્રશ્ન.1 નીચેના ત્રણ માંથી એક પ્રશ્નનો જવાબ ૭૫૦ શબ્દોમાં આપો (10)
1. ભારતમાં પ્રાથમિક શિક્ષણના વ્યવસ્થાપનનો અર્થ તેની વિભાવના અને સ્વરૂપ સમજાવો
 2. શાળા શિક્ષણમાં જિલ્લા શિક્ષણ કચેરીની ભૂમિકા, ફરજો અને કાર્યો સમજાવો.
 3. ભારતમાં પ્રાથમિક શિક્ષકો માટે વ્યાવસાયિક વિકાસ માટેના કાર્યક્રમની વિગતવાર સમજૂતી.
- પ્રશ્ન.2(અ) નીચેના ત્રણ માંથી બે પ્રશ્નોના જવાબ ૧૦૦ શબ્દોમાં આપો (08)
1. શાળા વ્યવસ્થાપન સમિતિ પ્રાથમિક શિક્ષણમાં કેવી રીતે મદદ કરે છે? વિગતવાર સમજાવો.
 2. DISE એટલે શું? તે ગુજરાતમાં શૈક્ષણિક વ્યવસ્થાપનમાં તે કેવી રીતે મદદ કરે છે?
 3. નવોદય વિદ્યાલયના વ્યવસ્થાપનનું સ્વરૂપ સમજાવો.
- પ્રશ્ન.2(બ) નીચેના પાંચ માંથી ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ ટૂંકમાં આપો. (03)
1. DIESનું પૂર્ણ નામ શું છે?
 2. શાળા વ્યવસ્થાપન સમિતિમાં કેટલા સભ્યો છે?
 3. ગ્રાન્ટ ઇન એઈડ શાળા અને સરકારી શાળામાં વચ્ચે શું તફાવત છે?
 4. પ્રાથમિક શાળાઓમાં શિક્ષક વિદ્યાર્થી ગુણોત્તર કેટલો છે?
 5. ભારતની પ્રાથમિક શિક્ષણ સિસ્ટમના વડા કોણ છે?

વિભાગ ૨

- પ્રશ્ન.3 નીચેના ત્રણ માંથી એક પ્રશ્નનો જવાબ ૭૫૦ શબ્દોમાં આપો (10)
1. પ્રાથમિક શિક્ષણના સાર્વત્રિકરણની સંકલ્પના અને મહત્ત્વ ટૂંક નોંધ લખો
 2. ઓપરેશન બ્લેક બોર્ડ યોજના અને તેના અમલીકરણ પર નોંધ લખો.
 3. સર્વ શિક્ષા અભિયાન (SSA) પ્રાથમિક શિક્ષણ પ્રણાલીમાં કેવી રીતે મદદ કરે છે?
- પ્રશ્ન.4(અ) નીચેના ત્રણ માંથી બે પ્રશ્નોના જવાબ ૧૦૦ શબ્દોમાં આપો (08)
1. પ્રારંભિક શિક્ષણના સાર્વત્રિકરણનાં અવરોધક પરિબલો શું છે?
 2. ગુણોત્સવ એટલે શું? ગુજરાતમાં તેનો અમલ કેવી રીતે થાય છે?
 3. ભારતના પ્રાથમિક શિક્ષણના સાર્વત્રિકરણ માટે રાષ્ટ્ર દુ એજ્યુકેશન એક્ટ, 2009 ની શું જોગવાઈઓ છે?

- પ્રશ્ન.4(બ) નીચેના પાંચ માંથી ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ ટૂંકમાં આપો. (03)
1. આરટીઈ અધિનિયમ ક્યારે લાગુ થયો?
 2. પ્રાથમિક શાળાના શિક્ષકો માટે ગુજરાતમાં ઇન-સર્વિસ શિક્ષક તાલીમ આપતી સરકારી સંસ્થાઓનું નામ આપો.
 3. ગુજરાતમાં ગુણોત્સવનું નવું સ્વરૂપ કયું છે?
 4. SCEમાં મૂલ્યાંકનના કેટલા સ્વરૂપો છે?
 5. પ્રાથમિક શાળા કક્ષાએ કોવિડ 19 પરિસ્થિતિ દરમિયાન મિડ-ડે ભોજન શું જોગવાઈ કરવામાં આવે છે?

ENGLISH VERSION

Section A

- Q.1 Answer one of the following three questions in 750 words (10)
1. Give the meaning concept and nature of Management of Primary Education in India
 2. Explain the role, duties and functions of District Education Office in the School education.
 3. Explain the detail of program for profession development for Primary teachers in India.
- Q. 2(A) Answer two of the following three questions in 100 words (08)
1. How School management committee helps in Primary education? Explain in detail.
 2. What is DIES? How it helps in educational management in Gujarat.
 3. Explain the nature of management in Navodya Vidyalaya
- Q.2 (B) Answer briefly three out of five of the following questions: (03)
1. What is full form of DIES?
 2. How many members are there in school management committee?
 3. What is difference between grant in aid school and government school?
 4. What is Teacher student ratio in Primary schools?
 5. Who is the head of primary education system of India?

Section B

- Q.3 Answer one of the following three questions in 750 words (10)
1. Write a Short note on Concept, importance of Universalization of Elementary Education
 2. Write a note on Operation Black Board scheme and its implementation.
 3. How Sarva Siksha Abhiyan (SSA) assists Primary education system?
- Q.4(A) Answer two of the following three questions in 100 words (08)
1. What are the resisting factors of Universalization of Elementary Education?
 2. What is Gunotsav? How it is implemented in Gujarat?
 3. What are the provisions in Right to Education Act, 2009 for the Universalization of primary education of India?
- Q.4 (B) Answer briefly three out of five of the following questions: (03)
1. When RTE act implemented?
 2. Give the name of Government institutes providing in-service teacher training in Gujarat for primary school teachers.
 3. Which one is the latest version of Gunotsav in Gujarat?
 4. How many forms of evaluation are there in SCE?
 5. What provisions Mid-day meal provided during COVID 19 situation at primary school level?
